

TRELLENE

en dansk tegnefilm

DAN-TRA
UDLEJNING

Produceret af
TRELLENS BØRN

1. Episode: Halte

Vi befinder os i det mellemste Sverige. Tiden er omkring år 1000. Perioden kaldes endnu Vikingetiden, men vikingerne sejler ikke mere ud og plyndrer i andre lande. Modstanden i det fremmede er blevet for stor. Vikingerne lever nu som bønder, røver stadig lidt og opkøber jord fra de fattigste bønder, der haft dårlig høst.

Den med mest jord og flest kriger kaldes sig for konge!

Bonden Sigsten og hans familie ejer en gård. Det er ikke nogen stor gård, men de klarer sig godt. De har fire voksne tralle og en nyfødt trældreng. Trældrengen vokser op og har ikke tid til leg. Han skal arbejde for at gårdens folk kan blive mætte. Hvis høsten slår fejl, betyder det sult og død!

En dag er trældrengen i skoven for at samle brænde. Han møder en flok ryttere. En munk blandt dem fortæller ham om en ny gud, som siger, at alle mennesker er lige. »At alle mennesker er lige« er en utrolig tanke for en træl! Hvis han sagde det højt, ville det betyde, at han fik skåret ørerne af eller blev pisket til døde.

Trældrengen kender kun guderne Odin, Thor og Frej, som bønderne offer til.

En dag drengen vogter svin, bliver han bidt i benet af en vild so. Ingrid Skævmund, der har forstand på trolddom, lægger urter på såret og siger mystiske ord. Men benet er ødelagt... Herefter får trældrengen navnet Halte!

De voksne tralle vil lære Halte at jage dyr i skoven med bue og pil. Da

trællene ikke får mad nok, må de selv skaffe sig noget. Men det er farligt for tralle må ikke bære våben! Jagten skal foregå i al hemmelighed!

En dag bliver Haltes mor syg. Da hun har ligget syg fra fuldmåne til fuldmåne, giver Sigsten ordre til at slå hende ihjel. Hvis en hane ikke lægger æg, bliver den slået og spist! Trælle bliver ikke spist. Men hvis de ikke kan arbejde, bliver de dræbt.

Halte passer får, men han har også bue og pile med for at jage. Han skal lige til at skyde et rådyr, da Sigsten dukker op. Halte drømmer ofte om at dræbe bonden, men tør alligevel ikke. Pilen går af og rammer et træ. Trældrengen får mange piskeslag!

Sigsten vil nu sælge Halte ved offerfesten. Halte ved intet om det. Når en arbejders skæbne afgøres, er han ofte den sidste, som får besked.

Under forberedelserne til offerfesten bliver Halte fuld for første gang. Mens han sover, prøver Sigsten at få ham solgt. Men tiderne er ændret. Det er vanskeligt at sælge tralle!

Da mørket falder på, begynder festen. Alle bønder og tralle er samlet. Dyr bliver ofret. Blodet samles i kar og stænkes på folk og gudestatuer for at give kraft og styrke. Fem unge kvinder kommer frem fra gudehuset. Den gamle Ulv Attestød skal udpege en af dem og bolle med hende foran Frejs gudebillede. Mandens sæd til guderne vil betyde god høst og fred! Men Ulv er for gammel, og så springer Sigsten frem! Til folks jubel boller han med pigen.

Forst forfra som plov i jord og dernæst bagfra som tyr på ko.

Nu er Sigsten gudernes ven. Stolt og glad giver han ordre til at ofre en træl. Halte bliver udpeget, dræbt og hangt op i et træ.

Halte hang længe! Hvert femte menneske, der kom forbi træet, gyste ved synet - for hvert femte menneske i landet var træl!

2. Episode: Ylva

Tiden er nu omkring år 1150. Trælpigen Ylva og bondedrengen Ingvar er født på samme dag på samme gård. Hendes liv er bestemt til trællearbejde, hans til at være en fri mand. Bonden Vibjörn har foruden Ingvar en ældre søn, Holmsten, og to døtre. Havde han haft flere sønner, kunne de have dyrket mere jord. Nu kan de lige dyrke det nødvendigeste.

Da Ylva og Ingvar er 12 år, bliver Holmsten kastet af en hest og dør!

Holmsten bliver begravet, og alle drikker gravøl. Naboerne mener, at hesten skal ofres og begravnes sammen med Holmsten. Men da Vibjörn kun har to heste, vil han ikke undvære den ene... Slet ikke nu, hvor der er en mand mindre på gården. Vibjörn glemmer sine bekymringer ved at drikke. Da høsten har slået fejl to gange, må de alligevel slagte hesten for at have mad til vinteren.

Vibjörn tager afsted til markedspladsen for at hente salt til slagtningen. Ylva skal følge med. På turen gennem skoven prøver han at voldtage trælpigen, men Ingvar kommer ridende og standser faderen.

På markedspladsen henter Vibjörn salt fra et skib.

Ingvar og Ylva ser nogle riddere ankomme. Kroejereren må give ridderne gratis mad og drikke, hvis han vil redde livet.

Vibjörn møder ridderne og fornærmer føreren Nicolas. Vibjörn siger, at ridderens navn lyder, som når man slår en prut! Nicolas bliver vred og giver en præst ordre til at døbe Vibjörn. Som betaling må han give en okse.

I landsbyen snakker man om Vibjörns døb. Vil kristendommen bringe rigdom eller ulykke?

Efteråret bliver regnsfuldt. Hvis regnen fortsætter, bliver høsten ødelagt. Vibjörn søger hjælp hos præsten og får det råd at bygge en bro over åen. Så vil Gud blive glad.

Arbejdet på gården bliver forsømt for at bygge broen. Alle andre end Vibjörn kan forstå, at nu bliver det nemmere for ridderne at komme og røve!

Om vinteren er der hungersnød på gården. Grisen, der skulle bruges til offerfesten om foråret, bliver slagtet. Det redder deres liv, men Ingvar og Ylva frygter gudernes vrede.

I al hemmelighed ofrer de to unge en nat til de gamle guæder!

3. Episode: Oluf

Tiden er nu omkring omkring 1250... Bonden Halvdan frigiver på sit dødsleje sine trælle. Så tror han, at han kommer i himmelen. Hans enke slipper også for at føde på trællene hele året. Hun kan betale dem, når hun behøver dem.

Trællen Alrik, trælkvinden Asa og deres søn Oluf tager til landsbyen som frie mennesker.

I landsbyen får de kun lov til at bo, hvis de inden 30 dage har taget over hovedet...

Fogeden kommer for at opkræve skat til kongen. En anden mand kommer efter skat til paven. Præsten kommer efter skat til kirken. Det er ikke let for fattige folk at blive byboere!

I byen møder Oluf drengen Torkel. De går ned til elven for at fiske. Oluf

fanger en stor laks. En soldat stopper dem og dem og fortæller, at det er forbudt at fiske i elven. Det er kongens elv. Alt hvad der fanges, tilhører kongen. - Men soldaten lader dem slippe og siger, at man ejer kun det, man kan tage. De rige ejer så meget, fordi de har taget så meget!

Oluf begynder at gå til undervisning hos præsten. Han lister stadig ned til elven for at fiske. En stor mand med vildt voksende hår fisker også. De taler aldrig sammen. Begge prøver de at fange noget spiseligt i den kongelige elv.

En tidlig morgen bliver de to fiskere omringet af soldater. Oluf bliver igen hjulpet af soldaten, som tidligere havde taget ham. Men den sorthårede fisker bliver hængt i byens galge!

Træl er det samme som Slave (=Et menneske som ejes af andre, men intet selv ejer)...

tegnefilmen **Trællene**

efter Sven Wernströms bog
produceret af Trællenes Børn:

Kjeld Simonsen
Jannik Hastrup
Li Vilstrup
Malene Ravn
Anne Marie Steen Petersen
Poul Dupont
Ebbe Preisler

lyd, klip, mix:

Jon Bille Brahe
Henrik Carlsen
Søren Tom-Petersen
Mikael Bootz

stemmer:

Ingrid Oustrup-Jensen
Arne Skovhus
Birgit Brüel
Hans Kragh-Jacobsen
Lone Lindorff
Otto Brandenburg
Ari Sagild
Malene Vilstrup
Simon Vilstrup
Nicolaj Vilstrup
Morten Giese
Carsten Bang
Claus Strandberg
Frank Jackmann
Per Tønnes Nielsen

ekstratrælle:

Cecilie Nordgreen
Anders Sørensen
Birgitta Faber
Per Tønnes Nielsen
Liller Møller

sang og musik:

Benny Holst
Anders Koppel
Vagn Dahl
Peter Bastian
John Ravn

envidere trælledede:

Ulrich Breuning
Jens Arnoldus
Maj Soya
Annette Mogelvang
Poul Henning Friberg
Leni Schou
Marianne Møller

der kom støtte fra:

Sveriges Radio TV2
Det Danske Filminstitut/Frits Raben
Statens Filmcentral

distribution:

Dan-ina

Statens Filmcentral

-har været med til at udgive dette program til filmen. Programmet udleveres gratis til brug i forbindelse med forevisning af filmen.

Det er tilladt at kopiere teksten fra programmet.

Programteksten giver korte indholdsbeskrivelser af filmens tre episoder, der kan vises enkeltvis, da de behandler forskellige perioder og har et forskelligt persongalleri.

De tre film hedder: »Halte« (ca. år 1000). 27 min.

»Vlva« (ca. år 1100). 25 min.

»Oluf« (ca. år 1250). 25 min.

Filmene kan anvendes i forskellige sammenhænge. Når det drejer sig om folkeskolen, kan man f.eks. pege på fagene dansk historie, orientering og filmkundskab.

Filmene egner sig for aldersklassen 12 år og opefter.

I faget dansk kunne man f.eks. forestille sig filmene brugt i forbindelse med det litterære forlæg, den svenske forfatter Sven Wernström's serie af bøger om »Trællene«.

De tre film er bygget over episoder fra seriens første bog.

I faget historie kunne man f.eks. forestille sig filmene brugt sammen med Jannik Hastrup's »Historiebogen« (1-9), som også kan lejes fra Statens Filmcentral.

Statens Filmcentral:

Hovedkontoret:
Vestergade 27
1456 København K
Telefon: (01) 13 26 86

Jyllandskontoret:
Sønder Allé 5
8000 Århus C
Telefon: (06) 13 28 00

trællen Alrik,
trælkvinden
Asa og
deres barn Oluf

Kongens
froyed

rigmands
sonnen
Nicolas

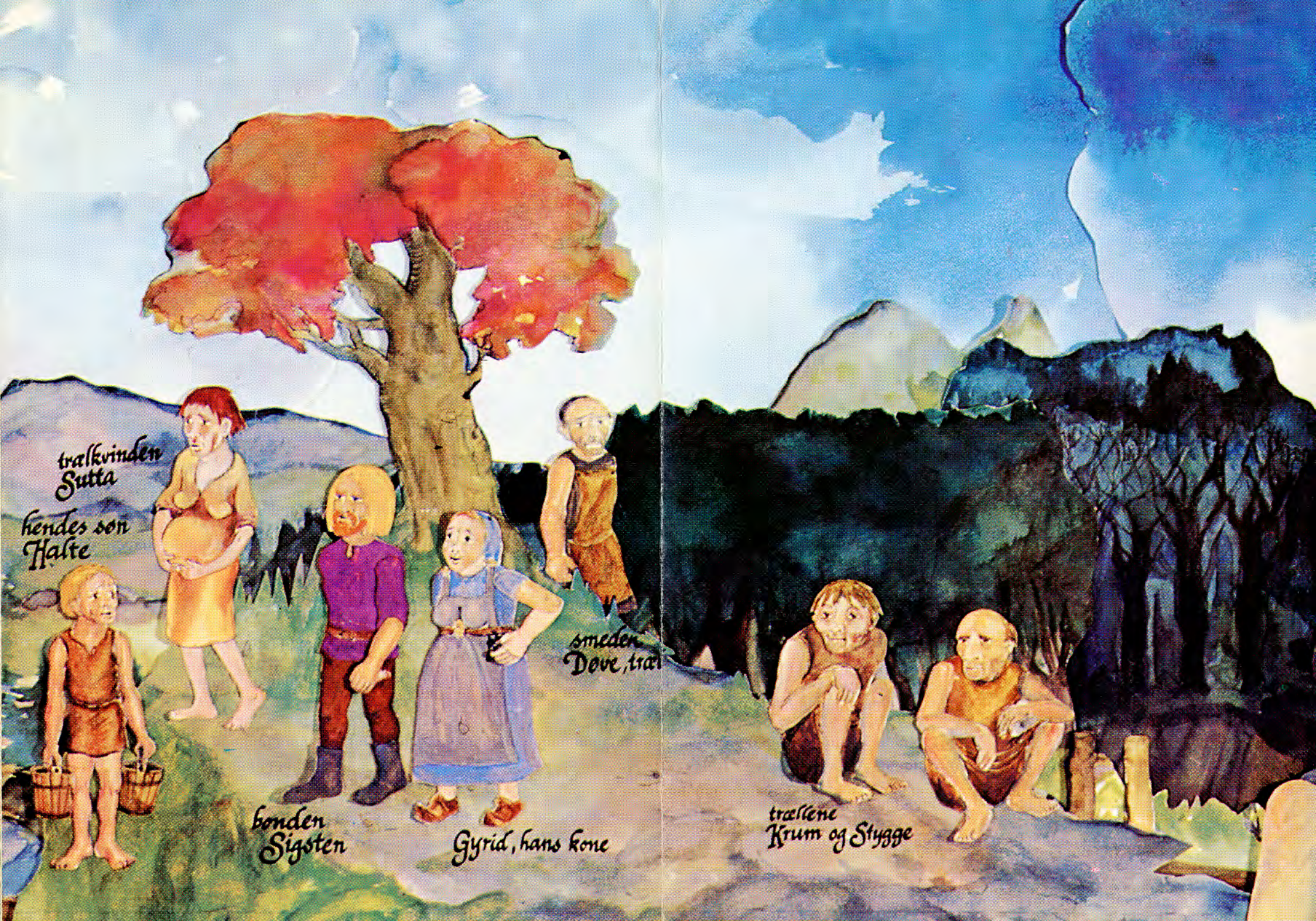

trækvinden
Vibba

drengen
Ingvar

trælygen
Ylva

bonden
Vibjorn og
hans kone
Gunnel

tralkvinden
Sutta
hendes søn
Halte

bonden
Sigsten

Gyrid, hans kone

smeden
Døve, træ

trællene
Krum og Stygge